

زندگی به سبک ایرانی اسلامی

شاید بتوان سخنان و پرسش‌هایی که رهبر معظم انقلاب درباره سبک زندگی ایرانی اسلامی بیان کردند، در تفسیر این بیت شعر از مولانا که می‌گوید ...

هر کسی کو دور ماند از اصل خویش

جام جم آنلاین: شاید بتوان سخنان و پرسش‌هایی که رهبر معظم انقلاب درباره سبک زندگی ایرانی اسلامی بیان کردند، در تفسیر این بیت شعر از مولانا که می‌گوید «هر کسی کو دور ماند از اصل خویش»؛ باز جوید روزگار وصل خویش»؛ یافت. رهبر انقلاب در جریان سفر به خراسان شمالی این پرسش‌ها را مطرح کردند که چرا فرهنگ کار جمعی در ایران ضعیف است؟ چرا در روابط اجتماعی، حقوق متقابل رعایت نمی‌شود؟ ... جزیی از بیست سوالی است که مقام معظم رهبری در تغییرات بوجود آمده در سبک زندگی مردم ایران به آن اشاره فرمودند و بر آسیب شناسی دقیق در زمینه تاکید فرمودند.

سوالات دیگری چون، چرا در برخی مناطق، طلاق زیاد شده است؟ چرا در فرهنگ رانندگی انضباط لازم رعایت نمی‌شود؟ الزامات آپارتمان نشینی چیست آیا رعایت می‌شود؟ و الگوی تفریح سالم کدام است؟ آیا در معاشرتهای روزانه، همیشه به هم راست می‌گوییم؟ دروغ چقدر در جامعه رواج دارد؟ علت برخی پرخاش‌گری‌ها و نابردباری‌ها در روابط اجتماعی چیست؟ طراحی لباس‌ها و معماری شهرها چقدر منطقی و عقلانی است؟ آیا حقوق افراد در رسانه‌ها و در اینترنت رعایت می‌شود؟ علت بروز بیماری خطرناک قانون‌گریزی در برخی افراد و بعضی بخش‌ها چیست؟ چقدر وجدان‌کاری و انضباط اجتماعی داریم؟ توجه به کیفیت در تولیدات داخلی چقدر است؟ چرا برخی حرف‌ها و ایده‌های خوب در حد حرف و رویا باقی می‌ماند؟ ساعات کار مفید در دستگاه‌ها چرا کم است؟ چه کنیم ریشه ربا قطع شود؟ آیا حقوق متقابل زن و شوهر و فرزندان در خانواده‌ها بطور کامل رعایت می‌شود؟ چرا مصرف‌گرایی، برای برخی افتخار شده است؟ و چه کنیم تا زن هم کرامت و عزت خانوادگی‌اش حفظ شود و هم بتواند وظایف اجتماعی خود را انجام دهد؟ از دیگر سوالات اساسی است که با مطرح شدنش، کارشناسان و مسؤولین برآن شده‌اند تا برای مقابله با چنین ضد ارزش‌هایی که در زندگی مردم ایران بصورت نادرست رواج یافته سر فصلی جدید باز کنند.

تقویت سبک زندگی ایرانی اسلامی در دنیای امروز این ضرورت را ایجاب می‌کند که راه و روش این زندگی در دستور کار نخبگان حوزه و دانشگاه قرار گیرد و با توصیفی از وضع موجود، ضعف‌ها و اشکالات برای پیدا شدن یک راهکارها، تبیین و در اولویت کاری قرار گیرد.

از آنجایی که فرهنگ غرب به خاطر ابزارهای ارتباطی و رفت و آمدهای فراوان به کشورها، در جزییات زندگی ما نفوذ کرده و سبک زندگی ایرانی را در معرض آسیب قرار داده لذا چنانچه آسیب‌شناسی به موقع و دقیقی در این زمینه صورت نگیرد نخواهیم توانست به سبک زندگی اصیل اسلامی و ایرانی دست پیدا کنیم.

مشخص کردن نقاط آسیب‌پذیر توسط افراد خبره و نخبه در جامعه و بررسی اشکالات در قسمت‌هایی که مروج سبک زندگی غربی به صورت ناخواسته یا خواسته شده و آداب و سنت‌های رفتاری و تعاملات انسانی را هدف قرار داده این تأکید را به وجود می‌آورد که باید بر اساس فرمایش‌های مقام معظم رهبری چاره‌جویی در مورد رفتارهای کنونی متناسب با نشاط و استعداد جوانان شکل گیرد.

حذف برخی از منازعات در سطح کلان و وانعکاس نیافتن آن در جامعه که می‌تواند باز خورد نامناسبی در افکار عمومی داشته باشد اولین گامی است که می‌تواند از سوی مسؤولین به عنوان یکی از الگوهای مناسب در جامعه بروز نماید. بر این مبنا دستگاه‌های مرتبط با فرهنگ و توسعه تعلیم نیز با توجه به نقش خود، وظیفه دارند با هنجارسازی ارزش‌های ایرانی، فرهنگی را مطابق با سبک ایرانی اسلامی جامعه فراگیر نمایند و این بیانات را در حد شعار و حرف باقی نگذارند.

در پی سخنان رهبر معظم انقلاب مبنی بر ارائه شیوه‌ای با عنوان سبک زندگی ایرانی برخی از دست‌اندرکاران امر فرهنگ و فرهنگ‌سازی همچون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از ورود به این میدان خبر دادند و اطلاع‌رسانی در این بخش را یکی از ضروریات اصلاح ناهنجاری‌های اخیر در جامعه عنوان کردند.

دکتر عماد افروغ در همین زمینه گفت: اگر بدون آنکه به لایه‌های زیرین سبک زندگی توجه کنیم و مستقیم به سراغ اصل آن برویم، دچار تفسیرهای افراط و تفریط می‌شویم. تحولات باید در جهان‌بینی باشد و پس از آن، خود راهش را در سبک زندگی باز می‌کند.

حجت‌الاسلام سید محمد واعظ موسوی یکی از اعضای مجلس خبرگان براساس بیانات رهبری از مسؤولان به عنوان الگوهای جامعه یاد کرد و از آنان خواست در رفتار و مسلک خود مروج سبک زندگی اسلامی ایرانی باشند.

حجت الاسلام شهاب مرادي يکي از روحانيون کشور که سخنان وي در ميان جوانان توانسته جايي براي خود باز کندنيز تأکيد کرده براي اصلاح سبک زندگي نبايد به دنبال کل بنای فرهنگ برويم بلکه بايد آجروايش را دانه دانه اصلاح کنيم و چنانچه هر گوشه‌اش اصلاح شود کم کم همه چيزش اصلاح می شود.

وي خواستار ترويج فرهنگ سادگي و همين طور تقويت احساس ارزشمند بودن در افراد شد و با هشدار نسبت به اين که بايد حواسمان باشد که اصلاح سبک زندگي به سمت شعاری شدن نرود يادآور شد که رهبري در نامگذاري هر سال در کشور به دنبال ايجاد سبک زندگي ايرانی اسلامی بوده لذا نخبگان کشور بايد بر لزوم توجه به اين بيانات دور هم جمع شوند و يك سبک را براي جامعه بسازند.

طيه ميرزا اسکندري مدرس رشته جامعه شناسي نيز در گفت و گو با جام جم آلاين سبک زندگي را متأثر از مجموعه‌اي از پارامترهاي فرهنگي و اجتماعي مي‌داند که در يك جامعه جاري است.

وي سبک زندگي را مرتبط با مجموعه‌اي از عوامل تعيين کننده و نمايان که خود را در زندگي نشان مي‌دهد عنوان مي‌کند و عقیده دارد که سبک زندگي در اثر تحولات اقتصادي اجتماعي و فرهنگي در حد گريز ناپذيري تغيير مي‌کند.

اسکندري مي‌گويد: ما نمي‌توانيم انتظار داشته باشيم در قرن 21 و با تکنوژي که به سمت جامعه آمده و فراگير شده سبک زندگي انسان ايراني مثل يك قرن گذشته باشد. اما مهم است که بدانيم در اين تغيير و تحولات ناگزير، آيا خط سير و روند تعريف شده‌اي براي ما وجود دارد؟ يا اين که جامعه و فرهنگ ايراني که با مجموعه مسائلي که زندگي روزمره را رقم مي‌زند به دست جريان پر شتاب و قدرتمندي سپرده شده که به شکل فرهنگ، خود را به ما القا کرده و ما را با خودش مي‌برد؟

مدرس دانشگاه با بيان اين که در دنياي امروز مجبور به استفاده از اتومبيل، هواپيما، و فن آوري ارتباطاتي هستيم خاطرنشان کرد: سوال اساسي اينجاست که بهره مندي از اين فن آوري ها به اين معنا است که فرهنگي را که مربوط به مجموعه اي از بخش معنوي و ارزشي فرهنگ ما است از دست داده شود و همان فرهنگي که تکنولوژي را براي ما به همراه داشته است؟

وي در ادامه مي‌گويد: قطعاً اگر با برنامه و تعريف مشخص از ميزان استفاده از داده ها و پديده هاي مدرن عمل نکنيم و پيش بيني دقيقي، براي سازگار کردن خود با پديده‌هاي مدرن دنياي امروز نداشته باشيم هويت خود را از دست خواهيم داد.

مدرس دانشگاه در باره چاره حل تحولات ناخواسته در مورد تغيير سبک زندگي يادآور شد: چاره اين است که به جاي اين که بصورت منفعل در مورد مسائلي که ناگزير از پذيرش آنها هستيم وارد شويم به آن به عنوان اقتضاهاي زندگي نگاه کنيم و با در نظر گرفتن جوانب اين الزامات را بپذيريم.

وي با اشاره به اينکه استفاده از اينترنت يکي از ضرورت‌هاي زندگي است اما نبايد برخورد از نوع منفي و سلبی با آن داشته باشيم، گفت: يکي از راهکارهاي مناسب براي رسيدن به سبک زندگي مناسب برخورد اثباتي با پديده‌ها است.

طيه ميرزا اسکندري در ادامه در مورد بروز رفتارهايي چون دروغ گويي، پرخاشگري و تغيير در پوشش در جامعه که مناسب با سبک ايراني نيست مي‌گويد: تغيير در نوع پوشيدن لباس که ما را از فرهنگ اصيل ايراني جدا کرده به اين دليل است که نتوانستيم مسايل دنياي جديد را به صورت تدبير شده و در چارچوب ارزش ها به جوانان به عنوان کساني که نوع گرا و به دنبال اطلاعات تازه است منتقل کنيم و با بدون پاسخ گذاشتن آنها هم اکنون شاهد تأثير پذيري اين قشر از دنياي بيرون هستيم.

وي در مورد بروز پديده ناهنجاري چون دروغگويي در جامعه نيز مي‌افزايد: در مسايل رفتاري و ضعف هايي چون دروغ گويي نتوانستيم در عمل با تکیه بر ارزش‌هاي ديني که بزرگانمان فرمودند به صورت عملياتي وارد عمل شويم.

مدرس دانشگاه در ادامه تأکيد کرد: البته خيلي از رفتارهاي اجتماعي از بالا به پايين است و اگر مسوولين ما در تعاملات خود ارزش هاي خوب و درست، مثل راستگويي را منعکس کنند طبيعتاً مردمی که در بدنه جامعه هستند با الگو برداري از آنها به اين نتيجه خواهند رسيد که بدون هيچ مشکلي مي‌توانند راستگو باشند اما اگر در چشم مردم، رفتارها و تعاملات نادرستي صورت بگيرد بدنه جامعه هم نمي‌تواند در عمل معتقد به اين ارزشها باشد.

در اين عرصه اگر قرار است ورود پيدا کنيم، بايد همه مراکز فرهنگي با هماهنگي به برنامه ريزي و برنامه سازي بپردازند. عرصه سينما و تلويزيون بيشترين نقش را مي‌تواند داشته باشد. در اين عرصه گرچه فيلم‌هايي ساخته شده اما مافي نيست. يك حبه قند را مي‌توان

يکي از آنها دانست و يا اگر به سال‌هاي گذشته بازگرديم سريال پدر سالار نيز در همين سبک مي‌گنجد. ر سانه‌هاي مکتوب و غير مکتوب نيز وظائف خاص خود را دارند و در کنار آن نقش کتاب و آموزش در مدارس هم از ديگر مواردی است که مي‌تواند به طور مستقيم بر روي فرزندان کسوف تأثير گذار باشد.

در هر صورت اين اقدام نيازمند کار کارشناسي است و اگر قرار است مقطعي در اين زمينه کاري صورت گيرد کاربردي نخواهد بود چون بر بازگشت به سبک زندگي خودمان بايد زمان طولاني را صرف کنيم.

فاطمه اميري-خبرنگار جام جم آنلاين